

DREPTURILE CETĂȚENILOR

PRIVIND ACCESUL LA INFORMAȚIILE DE MEDIU

CARE ESTE LEGISLAȚIA ROMÂNESCĂ?

Legi

Convenția privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție în problemele de mediu (Convenția de la Aarhus)

Directiva 2003/4/EC privind accesul publicului la informația privind mediul

Legea 86/2000 pentru ratificarea Convenției Aarhus;

Ordonanța de Urgență nr. 195/2005 privind protecția mediului

Legea 544/2001 privind informația de interes public;

HG 878/2005 privind accesul publicului la informația privind mediul.

Ce spun legile?

„În sfera de aplicare a prevederilor prezentei convenții publicul va avea acces la informații, va avea posibilitatea să participe la luarea deciziilor și va avea acces la justiție în problemele de mediu, fără nici o discriminare bazată pe cetățenie, naționalitate sau domiciliu”;

„obiectivele prezentei Directive sunt: garantarea dreptului de acces la informațiile privind mediul deținute de către sau pentru autoritățile publice; diseminarea sistematică a informațiilor privind mediul pentru a se realiza cea mai largă disponibilitate și diseminare sistematică a informațiilor privind mediul la nivelul publicului”

„statul recunoaște oricărei persoane dreptul la un mediu sănătos și echilibrat ecologic, garantând în acest scop accesul la informația privind mediul, cu respectarea condițiilor de confidențialitate prevăzute de legislația în vigoare”

„accesul liber și neîngrădit al persoanei la orice informații de interes public, constituie unul dintre principiile fundamentale ale relațiilor dintre persoane și autoritățile publice, în conformitate cu Constituția României și cu documentele internaționale ratificate de Parlamentul României”

„autoritățile publice sunt obligate să pună la dispoziția oricărui solicitant, la cererea acestuia, informația privind mediul deținută de sau pentru ele, fără justificarea scopului în care această informație a fost cerută”.

Ce este informația privind mediul?

Informațiile privind mediul **cuprind** date despre starea și calitatea elementelor exterioare organismului uman.

Informațiile privind mediul **cuprind** date despre factorii ce afectează sau pot afecta mediul.

Informațiile privind mediul **cuprind** inclusiv date despre măsurile care se iau.

Informațiile privind sănătatea umană fac și ele parte din cadrul informațiilor de mediu dacă sunt în directă relație cu starea mediului.

Acestea sunt: *aerul și atmosfera, apa solul, suprafața terestră, peisajul și ariile naturale, zonele umede, marine și costiere, diversitatea biologică și componentele sale, organismele modificate genetic, precum și interacțiunea dintre aceste elemente.*

Aceștia pot fi: *substanțele, energia, zgomotul, radiațiile sau deșeurile, inclusiv deșeurile radioactive, emisiile, deversările și alte evacuări în mediu.*

Acestea sunt *politicile, legislația, planurile, programele, convențiile încheiate între autoritățile publice și persoanele fizice și/sau juridice privind obiectivele de mediu, activitățile care afectează sau pot afecta elementele de mediu.*

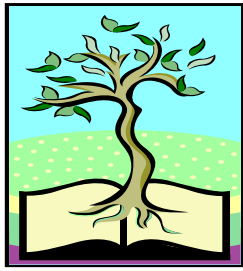
exemplu: *efectele poluanților atmosferici proveniți din industrie asupra sănătății populației.*

Ce nu este informația privind mediul?

Nu se consideră informații privind mediul acele date referitoare la *activități care nu produc efecte asupra mediului.*

Informațiile privind mediul se opresc la ultima cauză a unui factor care influențează unul dintre elementele de mediu.

Exemplu: datele referitoare la construcția unei fabrici, amplasarea și efectele funcționării ei, *sunt* informații de mediu, în schimb organizarea și managementul firmei *nu pot fi considerate* informații legate de mediu.

Cine poate solicita informațiile privind mediul?

Orice persoană care solicită informații privind mediul are dreptul să le primească, fără să demonstreze că

are vreun interes specific în a afla respectivele informații.

Cine deține informațiile privind mediul?

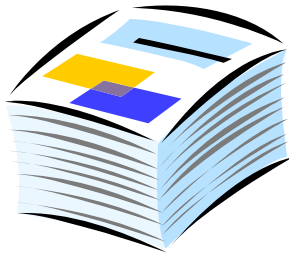
Autoritățile publice au obligația de a face publice informațiile privind mediul deținute. Structurile la care se poate apela sunt:

◆ autoritățile publice cu profil de mediu

- **Ministerul Mediului și Gospodării Apelor** (autoritatea centrală de protecție a mediului);
- **Agencia Națională de Protecția Mediului (ANPM)**;
- **Agenciile Regionale de Protecția Mediului (ARPM)**;
- **Agenciile Locale pentru Protecția Mediului (APM)**;
- **Garda Națională de Mediu**;

◆ alte instituții

- **Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale**;
- **Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului**;
- **Ministerul Educației și Cercetării**;
- **Ministerul Sănătății**;
- **Institutul de Sănătate Publică**;
- **Institutul Național de Statistică**;
- **Prefectura și autoritățile publice locale**;
- **Administrația Națională "Apele Române"** este regia autonomă care la nivel național administrează apele țării și se preocupă de calitatea lor;
- **Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare**;
- **Institutele de cercetare** (exemplu, Institutul de Cercetări Biologice, Institutul de Fizică, Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Protecția Mediului ICIM, etc.);
- **Unități de învățământ** care desfășoară și activități de cercetare în domeniul protecției mediului;
- **ONG-uri**.

Unde și cum se pot solicita informațiile privind mediul?

Primirea cererilor de informații privind mediul și furnizarea răspunsurilor se realizează de către compartimentele specializate de informare și relații publice organizate în cadrul autorităților publice.

Cererile trebuie să fie formulate cât mai clar. Limbajul obișnuit este suficient. Nu trebuie să se cunoască denumirea exactă a documentului, dar este bine să se specifice cât mai clar ce se dorește.

In cât timp se primește răspunsul?

Cererile de informații trebuie tratate rapid și corect în termenele limită stabilite de lege.

Informațiile privind mediul se pun la dispoziția solicitantului cât mai repede posibil dar nu mai târziu de o lună de la data primirii cererii. Acest termen poate fi extins până la maxim două luni dacă volumul de informații este prea mare și prea complex. În acest caz solicitantul este informat de prelungirea termenului.

Sub ce formă trebuie prezentate informațiile solicitate?

Informațiile trebuie prezentate în forma solicitată cu excepția cazului în care:

◆ este deja pusă la dispoziția publicului într-o altă formă sau format ușor accesibil;

◆ este convenabil pentru autoritatea publică să o pună la dispoziția publicului într-o altă formă sau format. În acest caz autoritatea publică trebuie să motiveze furnizarea informației în forma sau formatul disponibil.

Ce se întâmplă dacă autoritățile nu dețin informația solicitată?

Conform legii, autoritatea publică la care s-a apelat este obligată să transmită cererea către altă autoritate care deține informația în maxim 15 zile de la depunerea solicitării și să informeze solicitantul despre acest

lucru sau poate îndruma direct solicitantul către autoritatea publică la care consideră că este posibil să fie depusă cererea de informații.

Este necesară plata pentru obținerea informațiilor?

Accesul la registrele și listele publice puse la dispoziția publicului și examinarea pe loc a informației solicitate se fac în mod gratuit.

Eventualele costuri acoperă tarifele pentru copiere și sunt suportate de către solicitant.

In ce cazuri se respinge o cerere?

O cerere poate fi respinsă

- în cazul în care:

- ◆ este în mod evident nerezolvabilă;
- ◆ este formulată într-un mod general sau neclar;

- în cazul în care divulgarea informațiilor afectează:

- ◆ proceduri confidentiale ale autorităților publice;
- ◆ relații internaționale, securitatea publică sau apărarea națională;
- ◆ cursul justiției și acțiuni similare;
- ◆ confidențialitatea unor informații comerciale sau industriale dacă acest lucru este prevăzut de legislația în vigoare;
- ◆ drepturi de proprietate intelectuală;
- ◆ confidențialitatea datelor personale sau a dosarelor privind o persoană fizică, dacă acea persoană nu a consimțit la divulgarea către public a informațiilor;

- ◆ privește materiale în curs de completare sau documente ori date nefinalizate;

- ◆ interesele sau protecția unei persoane care a oferit voluntar informațiile cerute dacă acea persoană nu are obligația legală să furnizeze informațiile,
- ◆ protecția mediului (exemplu: localizarea speciilor rare).

Pentru fiecare caz în parte se face o comparație între satisfacerea interesului public și interesul pentru păstrarea confidențialității.

Accesul la justiție

Dacă cererea este respinsă nejustificat, ignorată sau rezolvată cu un răspuns necorespunzător de către autoritatea publică, solicitantul poate depune o plângere conducătorului respectivei autorități publice cerând revizuirea actelor sau omisiunilor.

Dacă nu a primit răspuns la plângerea depusă în termenul legal stabilit,

solicitantul poate depune o cerere la instanța de contencios administrativ competentă, unde vor fi examinate actele sau omisiunile autorității publice în cauză.

Acest ghid este întocmit în conformitate cu prevederile HG 878/2005 privind accesul publicului la informația privind mediul, care transpune prevederile Directivei Parlamentului European și a Consiliului nr. 2003/4/CE din 28 ianuarie 2003 privind accesul publicului la informația privind mediul.

Agenția Națională pentru Protecția Mediului

**Direcția Autorizări și Legislație Orizontală
Serviciul Legislație Orizontală**

Autori: Cecilia - Eva Laszlo
Camelia Călătan